

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

**URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA KOMUNICIRANJE**

Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

gp.ukom@gov.si

Številka: 091-455/2012/4

Datum: 24. 11. 2015

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 3949: Varovalke pri darovanju organov

Zveza: Vaš dopis št. 092-456/2012/3 z dne 21. 10. 2015

Na Ministrstvu za zdravje smo dne 26. 10. 2015 prejeli predlog, podan preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si* v zvezi z varovalkami pri darovanju organov.

Dne 28. 8. 2015 je začel veljati Zakon o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja (Uradni list RS, št. 56/15; v nadaljnjem besedilu: ZPPDČT). Darovanje delov telesa po smrti natančneje opredeljuje 11. člen, in sicer vsakdo, ki je po zakonu, ki ureja pacientove pravice, sposoben samostojno odločati o zdravljenju, lahko za časa življenja pisno privoli v darovanje ali nasprotuje darovanju delov telesa po smrti (v nadaljnjem besedilu: opredelitev). Drugi odstavek 11. člena tega zakona določa, da se lahko opredelitev poda pri Slovenija-transplantu, pri izbranem osebnem zdravniku ali pred pooblaščno osebo organa ali organizacije, ki s Slovenija-transplantom sklene pisni odgovor za zbiranje opredelitev.

Opredelitev se poda na obrazcu, ki mora vsebovati podatke, navedene v tretjem odstavku 11. člena ZPPDČT in se evidentira v zbirki podatkov, ki jo upravlja Slovenija-transplant. Lahko se poda tudi elektronsko, v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko poslovanje in elektronski podpis. Opredelitev lahko oseba kadarkoli prekliče na način, kakor je predviden za podajo opredelitve. Če oseba ne more podati pisne opredelitve, se lahko opredeli tudi ustno v prisotnosti izbranega osebnega zdravnika in dveh polnoletnih prič, skupaj z navedbo razloga nezmožnosti, kar je treba dokumentirati na obrazcu za opredelitev tako, da izjavo podpišejo izbrani osebni zdravnik te osebe in prič.

V sedmem odstavku 11. člena tega zakona je določeno, da obrazec za opredelitev, način in postopek opredelitve, postopek zapisa in izbrisa podatkov v zbirki podatkov ter postopek seznanitve z opredelitvijo, predpiše minister, pristojen za zdravje, kar vzpostavlja pravno podlago za sprejetje ustreznega podzakonskega akta.

V 8. členu pa je opredeljena privolitev živega darovalca, in sicer odvzem delov telesa živega darovalca je dovoljen samo, če darovalec v to pisno privoli in če je tveganje za njegovo zdravje po medicinskih merilih v mejah sprejemljivega. Tveganje ne sme biti nesorazmerno v primerjavi s pričakovano koristjo za prejemnika. Privolitev darovalca se mora nanašati na načrtovani odvzem, biti mora svobodna in zavestna ter izoblikovana na podlagi primernega pojasnila o

naravi, namenu in poteku odvzema, verjetnosti njegovega uspeha, običajnih tveganjih, evidentiranju in varstvu osebnih podatkov ter nadaljnjem spremljanju. Pojasnilo ne sme biti sugestivno.

Glede na zgoraj navedeno je razvidno, da Ministrstvo za zdravje ni vseh oseb "a priori" označilo za donatorje organov, ne da bi za to sami podali svojo predhodno pisno opredelitev. Sistem darovanja organov in tkiv temelji na principih prostovoljstva, s ključnim spoštovanjem volje posameznika ali sorodnikov pokojnega darovalca. Oblike preprodaje so onemogočene ter opredeljene kot kazniva dejanja. Povezana strokovna skupnost, izvajanje presaditev le v javno zdravstvenih ustanovah, enoten informacijski sistem ter vestno spremljanje pacientov po transplantacijah dodatno preprečujejo možnosti kakršnih koli manipulacij in zlorab. Da pa pri tem ne bi prihajalo do zlorab (v smislu komercializacije ali drugih prepovedanih poti), mora vsak primer darovanja delov človeškega telesa s strani živega darovalca posebej obravnavati in s posegom soglašati Etična komisija za presaditve.

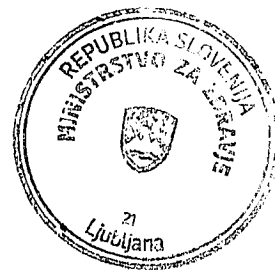
Pri morebitnem odgovoru na naš dopis vas prosimo, da se sklicujete na številko tega dopisa.

S spoštovanjem.

Pripravila:
Helena Petek-Kos
sekretarka

Mojca Grabar
vodja Pravne službe

Vročiti:

- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, Gregorčičeva 25, 1000 Ljubljana, po e-pošti: gp.ukom@gov.si